

Kanaleneiland Leert!

Wijkactieplan Kanaleneiland

September 2007

Kanaleneiland Leert Wijkactieplan 27 September

HOOFDSTUK 1. INLEIDING.....	3
HOOFDSTUK 2. PROBLEEMANALYSE	4
2.1 INLEIDING	4
2.2 WONEN	4
2.3 WERKEN	4
2.4 LEREN	4
2.5 INTEGREREN EN SAMENLEVEN	5
2.6 VEILIGHEID	5
2.7 GEZONDHEID	5
2.8 POSITIEVE KRACHTEN VOOR DE AANPAK.....	5
2.9 SAMENGEVAT	5
HOOFDSTUK 3. BESTAANDE ACTIVITEITEN	6
3.1 WONEN	6
3.2 WERKEN	6
3.3 LEREN	6
3.4 INTEGREREN EN SAMENLEVEN	7
3.5 VEILIGHEID	7
3.6 GEZONDHEID	7
HOOFDSTUK 4. FOCUS EN DOELSTELLINGEN.....	8
4.1 INLEIDING	8
4.2 DE AMBITIE.....	8
4.3 FOCUSSEN	8
4.4 INZET BEWONERS CRUCIAAL	8
4.5 DOELSTELLINGEN.....	9
4.5 UITVOERING EN MONITORING	9
HOOFDSTUK 5. DE EXTRA MAATREGELEN.....	10
5.1 FOCUS 1 VEELHEID AAN JEUGD DIE OPGROEIT IN KANSARME GEZINNEN.	10
5.1.1 KANSEN BIEDEN.....	10
5.1.2 DWANG EN DRANG	10
5.2 FOCUS 2 VERNIEUWING VAN DE WIJK	11
5.2.1 KANSEN.....	11
5.2.2 DWANG EN DRANG	11
5.3 INZET BEWONERS CRUCIAAL	12
5.4. RISICO'S IN DE AANPAK	12
HOOFDSTUK 6. FINANCIËN.....	13
HOOFDSTUK 7. GEVRAAGDE INZET VAN HET RIJK.....	13
HOOFDSTUK 8. ORGANISATIE.....	14
BIJLAGE 1: CONCLUSIES PER BELEIDSTHEMA	15
BIJLAGE 2: EXTRA MAATREGELEN WIJKACTIEPLAN KANALENEILAND 2008-2011	17

Hoofdstuk 1. Inleiding

De aanpak van aandachtswijken is een speerpunt van het huidige kabinet. Het kabinet wil 40 wijken met ernstige problemen veranderen van aandachtswijken in krachtwijken. Kanaleneiland is één van die 40 wijken.¹: een naoorlogse flatwijk die al jaren kampt met problemen. Het imago van de wijk in en buiten Utrecht is slecht. De gemeente zet zich samen met bewonersorganisaties en professionele maatschappelijke organisaties al jaren in om de problematiek aan te pakken. Gemeente en corporaties werken samen aan gebiedsplannen voor vernieuwing van (delen van) de wijk. De inspanningen helpen maar zijn nog ontoereikend om de wijk in zijn totaliteit op een hoger plan te krijgen. De problematiek is omvangrijk, zowel getalsmatig als qua intensiteit. Een forse extra investering gedurende een aantal jaren is noodzakelijk om de neerwaartse trend te stuiten en het tij daadwerkelijk te keren. Met dit plan willen wij de doorslaggevende inbreng leveren om van Kanaleneiland een prachtwijk te maken.

Het plan, Kanaleneiland Leert.

De afgelopen maanden hebben bewoners en organisaties onder regie van de gemeente de handen ineen geslagen om met elkaar in beeld te brengen wat er nodig is voor de gewenste omslag in Kanaleneiland. Er zijn bijeenkomsten geweest met bewoners, scholen, politie, corporaties, zorg- en welzijnsinstellingen en gemeentelijke diensten. Op een aparte bewonersavond dachten zo'n 40 bewoners mee over de invulling van dit plan. Een klankbordgroep van bewoners besprak tussentijds de ruwe ideeën en het eindconcept. Belangrijke rode draad op de wijkavonden was het pleidooi voor een praktische, uitvoeringsgerichte aanpak. Geen nieuwe plannen, maar concrete maatregelen, zo luidde de roep uit de wijk. In dit wijkactieplan sluiten wij daarom nauw aan bij de bestaande uitvoeringspraktijk. We kiezen voor het behouden en uitbreiden van succesvolle projecten. Hiaten in de aanpak vullen wij op met instrumenten die hun effect elders al bewezen hebben. Wij focussen onze inzet op die problemen die voor de toekomst van de wijk het meest bepalend zijn. De aanpak is niet vrijblijvend. Wij bieden kansen, maar gebruiken dwang en drang voor die groepen die hun overlastgevend gedrag weigeren op te geven. Uit de bijeenkomsten met bewoners en organisaties bleek 'leren' een belangrijk thema te zijn voor Kanaleneiland. Daarom geven we dit plan het motto mee: 'Kanaleneiland leert'.

Tot slot

De inzet en betrokkenheid op de wijkbijeenkomsten was groot en heeft ons het vertrouwen gegeven dat het goed gaat komen met de wijk. Wij zijn het met elkaar eens dat we samen het verschil moeten maken. Dit blijkt ook uit de handtekeningen die onder dit plan staan. Alle betrokkenen delen de keuze voor de focuspunten en zijn ervan overtuigd dat een slagvaardige, goed georganiseerde én duurzame aanpak van de problemen, de wijk de goede kant op zal brengen. Daarvoor moeten we inhoudelijk de juiste dingen doen, met elan en slagkracht!

¹ Als we in dit plan spreken van Kanaleneiland bedoelen we Kanaleneiland en Transwijk

Hoofdstuk 2. Probleemanalyse

2.1 Inleiding

Kanaleneiland is een na-oorlogse wijk aan de zuidwest kant van Utrecht. De wijk bestaat uit drie subwijken: Kanaleneiland Noord, Kanaleneiland Zuid en Transwijk.

In de wijk wonen 20.444 mensen. Kanaleneiland is een jonge wijk: één derde van alle inwoners is onder de 17 jaar. 65% van de inwoners is van niet-Westerse afkomst. Daarmee is Kanaleneiland een van de meest multiculturele wijken van Utrecht.

De wijk bestaat voor het merendeel uit flats en kent relatief veel ruime woningen. De openbare ruimte is ruim opgezet met veel kijkgroen.

De wijk kent een groot aantal actieve bewonersgroepen en heeft de op één na hoogste score in de stad op het percentage actieve bewoners. Een deel hiervan bestaat uit oudere, veelal autochtone bewoners die zich vaak al decennialang voor de wijk inzetten. Daarnaast zijn er zeer actieve groepen van, veelal allochtone, jongeren, vrouwen, ouders, etc die concrete initiatieven voor de leefbaarheid van de wijk ontwikkelen. In toenemende mate ontstaat samenwerking tussen de verschillende bewonersgroepen.

Kanaleneiland valt sinds enige jaren de twijfelachtige eer te beurt een landelijk bekende achterstandswijk te zijn. Negatieve publiciteit over toegenomen criminaliteit in combinatie met beelden van verloederde delen van de wijk, hebben het imago van Kanaleneiland aangetast. Dit imago komt echter niet uit de lucht vallen. Sinds de jaren tachtig kent de wijk veel problemen. Criminaliteit en overlast springen daarbij het meest in het oog maar vormen lang niet het enige probleem in de wijk. De waardering voor de wijk bij bewoners is laag, zij geven Kanaleneiland het rapportcijfer 4.

2.2 Wonen

De woningvoorraad bestaat voor het merendeel uit woningen met een lage huurprijs. Dit leidt tot een eenzijdige bevolkingssamenstelling van overwegend mensen met een lage sociaal-economische positie. Er zijn weinig doorstroommogelijkheden, midden- en hoge inkomens trekken weg uit de wijk. De openbare ruimte is 40 jaar oud en begint te verslijten. De inrichting sluit onvoldoende aan bij het gebruik van de huidige bewoners. Door het grote aantal (jonge) bewoners op een relatief kleine oppervlakte is de druk op de openbare ruimte groot. Er is sprake van vervuiling en vandalisme in delen van de wijk. De betrokkenheid van de meeste bewoners bij hun eigen omgeving is beperkt.

2.3 Werken

De werkloosheid in Kanaleneiland is groot (11,7% t.o.v. 5,1 % in heel Utrecht) , vooral onder jongeren. Kanaleneiland telt een relatief grote groep langdurig werklozen. Er is een substantieel groot aandeel Marokkaanse bewoners werkzoekend ten opzichte van bewoners met een andere achtergrond. Daarnaast zijn er veel autochtone wijkbewoners met een arbeidsongeschiktheidsuitkering. Voor veel gezinnen is een uitkering de belangrijkste inkomensbron. Het gemiddelde inkomen per huishouden behoort tot het laagste van de stad. Dit heeft tot gevolg dat veel huishoudens hoge schulden hebben en relatief veel gebruik maken van de schuldhulpverlening.

2.4 Leren

Het percentage laagopgeleiden is relatief hoog (37.7% t.o.v. 22,4% Utrecht). Veel jongeren missen een startkwalificatie. Bijna alle leerlingen (98%) van de basisscholen zijn van allochtone herkomst. Jonge kinderen komen met een taalachterstand het onderwijs in. Ook op de grootste school voor voortgezet onderwijs in de wijk is 98% van de leerlingen van allochtone afkomst. 89% heeft een achterstandsscore. De CITO-scores zijn laag (gemiddeld 8 punten onder het stedelijk gemiddelde), de schooluitval is hoog.

2.5 Integreren en samenleven

In Kanaleneiland leven mensen met verschillende achtergronden en leefstijlen. De sociale cohesie is gering. Ondanks het grote aantal actieve bewonersorganisaties is er in de dagelijkse leefomgeving nauwelijks contact tussen burens onderling. De individualisering heeft er ook in deze wijk voor gezorgd dat de portiek, straat of buurt niet meer als sociaal netwerk functioneren. Door de grote diversiteit aan achtergronden en leefstijlen van bewoners wordt dit versterkt. Het gevolg is dat veel bewoners elkaar niet aanspreken en zich niet verantwoordelijk voelen. Door deze anonimiteit ontstaat ruimte voor slecht gedrag dat niet gecorrigeerd wordt.

Opvoedings- en gedragsproblemen komen veel voor. Voor de jeugd van de wijk leidt het verschil in regels en correctiemechanismen thuis, op school en op straat tot probleemgedrag. Een groot deel van de problematiek speelt zich achter de voordeur af. Armoede, werkloosheid, opvoedings- en andere psycho-sociale problemen komen hier samen. Het aantal multi-probleemgezinnen is in Kanaleneiland relatief hoog. Hierdoor neemt ook de druk op de (medewerkers) van voorzieningen steeds verder toe.

2.6 Veiligheid

(Jeugd-) criminaliteit en overlast behoren tot de grootste problemen in Kanaleneiland. Na een korte verbetering rond 2004, is de criminaliteit weer fors toe genomen. De jeugd zakt steeds jonger af naar criminaliteit. Er is een harde kerngroep die een groot aandeel heeft in de criminaliteit en overlast met name in Kanaleneiland Noord. Het autokraken is een groot probleem in de wijk (46,5 per 1000 woningen t.o.v. 25,4 in Utrecht). Een zeer groot percentage bewoners ervaart overlast van jongeren (64,4% t.o.v. 21,5% in Utrecht). Dit percentage is sinds 2004 schrikbarend toegenomen met 29,2%. Bijna 60% van de bewoners voelt zich wel eens onveilig in de wijk (tegen 30,5% in Utrecht). In de avonduren is het toezicht op straat te beperkt en zijn er te weinig uitvoerende krachten voor sportbuurtwerk en jongerenwerk.

2.7 Gezondheid

Gezondheidsklachten vormen een toenemend probleem in Kanaleneiland. Het percentage bewoners met ziekte en beperkingen is hoger dan gemiddeld in Utrecht. Veel kinderen groeien op in probleemgezinnen en kampen met psychosociale problemen. Veel volwassenen houden er een ongezonde leefstijl op na en geven die door aan hun kinderen. Ook onder volwassenen komt veel psychosociale problematiek voor en is er veel sprake van overgewicht.

2.8 Positieve krachten voor de aanpak

Gelukkig is het niet alleen kommer en kwel in Kanaleneiland. Er is een aantal positieve krachten om oplossingen bij aan te haken. Allereerst natuurlijk het grote aantal bewoners met hart voor de wijk dat zich op diverse manieren inzet om verbeteringen te realiseren. Zo'n 40 van hen werkten mee aan dit plan. Hun inzet en organisatievermogen is een belangrijke pijler voor de aanpak. Daarnaast is er de afgelopen jaren een aantal voorzieningen gerealiseerd van waaruit een breed scala aan activiteiten voor en door bewoners wordt aangeboden. Met de extra maatregelen in dit plan sluiten wij daarbij aan zodat deze herkenbare locaties een spilfunctie krijgen in de aanpak van de wijk.

2.9 Samengevat

Jongerenoverlast en criminaliteit is het meest in het oog springende probleem in Kanaleneiland. Minder zichtbaar, maar niet losstaand van dit probleem, is de omvang van het aantal gezinnen dat op meerdere gebieden problemen heeft. Hierdoor worden problemen in wezen 'met de paplepel' doorgegeven en krijgen kinderen uit de wijk onvoldoende mogelijkheden zich te ontwikkelen. Door het eenzijdige woningaanbod trekken bewoners die het sociaal-economisch beter gaat vaak de wijk uit en komen er mensen met minder perspectieven voor terug. Hierdoor neemt het aandeel van deze kansarme huishoudens niet af. Het is deze negatieve kringloop die we willen doorbreken met dit actieplan.

Hoofdstuk 3. Bestaande activiteiten

Op de 6 beleidsterreinen van de aanpak Krachtwijken (Kanaleneiland heeft Gezondheid als 6^e thema toegevoegd vanwege de gezondheidsproblematiek in de wijk) vindt in Kanaleneiland al een brede inzet van maatregelen plaats. De Wijkvisie Zuidwest 2003 – 2013 vormt hierbij het kader evenals de Integrale wijkanalyses 2005 en 2006. Hieronder een korte samenvatting van de bestaande activiteiten op de verschillende beleidsthema's. Het gaat hierbij niet om een volledig overzicht, een aantal belangrijke projecten wordt genoemd.

3.1 Wonen

Er is een ruimtelijke visie opgesteld voor Kanaleneiland en onlangs ook voor Transwijk. De uitvoering van de visie Kanaleneiland is gestart in het Centrumgebied. De voorbereiding van de herstructurering in dit gebied vordert traag doch gestaag.

De volgende projecten zijn in voorbereiding:

- Centrumgebied Kanaleneiland : sleutelproject op gebied van wonen, leren infrastructuur, voorzieningen en detailhandel
- Mesos Oudenrijn – ziekenhuislocatie wordt omgebouwd tot woningbouw/bedrijven
- Woonzorgcentrum Transwijk – intramuraal zorgcentrum wordt omgezet in woonzorgvoorziening met accent op kleinschalig wonen.
- Wijkakkoord Transwijk: integraal pakket aan maatregelen op het gebied van Wonen, Welzijn Zorg.

Een aantal herstructureringsprojecten is reeds uitgevoerd of in uitvoering:

- Hart van Noord – brede school in combinatie met koopwoningen
- Winkelcentrum Rijnbaan – renovatie en uitbouw buurtwinkelcentrum in combinatie met renovatie en nieuwbouw van woningen
- Renovatie en uitbreiding van Winkelcentrum Vasco da Gamalaan
- Park Transwijk – volledige herinrichting van park inclusief stedelijk evenemententerrein, natuur- en milieucentrum en (in voorbereiding) horeca

Om de gewenste differentiatie in woonmilieu te realiseren is verdere herstructurering van de wijk de komende tijd dringend noodzakelijk.

3.2 Werken

Werkgelegenheid is de afgelopen jaren langs 2 lijnen opgepakt: toeleiding naar werk en stimuleren en professionaliseren van ondernemen o.a. met behulp van de zogenaamde Westflanksubsidie. Op wijkniveau is de samenwerking tussen scholings-, toeleidings- en reïntegratie-instellingen versterkt. Ook is er in het wijkservicecentrum een loketfunctie ontwikkeld. Met het project 'Kanaleneiland werkt!' zijn 70 werkzoekenden aan een baan geholpen. Ook het project 'Geef Kanaleneiland een stage-kans' is succesvol verlopen. De Stichting Wijk in Bedrijf heeft thuiswerkers in beeld gebracht en de winkeliersverenigingen een nieuwe impuls gegeven. Gezien de hoge werkloosheidscijfers is uitbreiding van deze activiteiten dringend gewenst.

3.3 Leren

Drie van de zeven basisscholen in Kanaleneiland zijn onlangs nieuw gehuisvest in de Forum (brede) school Hart van Noord. De samenwerking en programmering hier staat in de kinderschoenen en zal verder worden uitgebouwd. In Kanaleneiland Zuid is een tweede forumschool gepland. 50% procent van de peuters met een achterstand in Kanaleneiland Noord neemt deel aan de voorschoolse educatie en 96% van de kleuters neemt deel aan een vroegschoolgroep. Het streven is dat alle peuters die het nodig hebben, deelnemen aan de voorschoolse educatie. Extra capaciteit in inzet en ruimte én groter bereik onder de ouders is noodzakelijk. Steeds meer ouders weten de weg naar het Opvoedbureau te vinden. De combinatie met het consultatiebureau is cruciaal en wordt verder uitgebouwd in het Ouder-Kind-centrum (Jeugd en Gezin). In en met de scholen vindt een aantal activiteiten plaats om onderwijsachterstanden van kinderen tegen te gaan. Ook ouders zijn actief in het geven van huiswerkbegeleiding en opvoedingsondersteuning.

3.4 Integreren en samenleven

Kanaleneiland kent een gevarieerd aanbod aan activiteiten dat bijdraagt aan de integratie van verschillende groepen. Er zijn diverse organisaties van bewoners en de wijkwelzijnsorganisatie (WVO) heeft een ruim aanbod op het gebied van educatie, ontmoeting, advisering en recreatie. Er zijn 2 speeltuinen in Transwijk. Verder is er een spelenkar op diverse locaties in de wijk. Op het Attleeplantsoen, het Peltplantsoen en de Richard Kraijck-playground kunnen kinderen onder begeleiding deelnemen aan sport- en spelactiviteiten. Ook zijn er 2 jongerencentra. Ondanks dit grote aanbod aan voorzieningen voor kinderen en jongeren, moet geconstateerd worden dat door de beperkte personele capaciteit in relatie tot het grote kinderaantal een deel van de kinderen niet bereikt wordt. Er vindt opvoedingsondersteuning plaats, volwasseneneducatie en interculturele ontmoetingsactiviteiten. Onlangs heeft een groep van autochtone en allochtone vrouwen gezamenlijk een centrum voor ontmoeting en activering van vrouwen opgezet: het Drie-generatie-centrum. Vrouwenorganisatie Al Amal en jongerenorganisatie Van en voor Jongeren hebben een groot bereik onder respectievelijk vrouwen en jongeren. Een belangrijke bijdrage aan ontmoeting, scholing en sport levert vanaf 2008 het nieuwbouwcomplex Nieuw Welgelegen. Door de komst van het volledige Delta-collega en van Unic naar de wijk is er weer een goed aanbod van voortgezet onderwijs in Kanaleneiland.

3.5 Veiligheid

De laatste jaren is er fors geïnvesteerd in de veiligheid van de wijk. Kanaleneiland Noord is al een aantal jaren urgentiegebied met een intensieve aanpak van de criminaliteit en onveiligheid. Kanaleneiland Zuid en Transwijk zijn aandachtsgebieden waar ook, zij het minder intensief, extra inzet op veiligheid plaatsvindt. Dit onder het motto: hard en sociaal. Accent ligt op jongerenoverlast en jongerencriminaliteit. Welwillende risicojongeren worden via ambulante jongerenwerk en laagdrempelige inloop op basis van de methodiek 'Veilige Vindplaats' toe geleid naar hulpverlening en dagbestedingsactiviteiten. De onwillige harde kerngroep wordt door politie en Openbaar Ministerie gevolgd en aangepakt. Speciale aandacht komt er voor de groep jonger dan 15 jaar omdat die zich steeds meer profileert op het gebied van overlast en intimidatie. Ondanks deze maatregelen hebben in 2006 de cijfers op het gebied van veiligheid zich dramatisch ontwikkeld. Dit heeft deels te maken met het toenemend aantal kinderen en jongeren in de wijk. Reden om nog intensiever en gericht in te zetten op de jeugd en hun ouders. De huidige aanpak concentreert zich op Kanaleneiland Noord en de samenwerking die rondom de jeugd is opgebouwd. Hierbij is het corrigerende en normerende optreden van Streetcornerwork op straat en in buurtcentrum Galecop cruciaal. Dit dient echter opvolging te krijgen in hulpverlening maar ook in vervolging door politie en Openbaar Ministerie. Ook hierin is de rol van de ouders van wezenlijk belang. De aanpak in dit actieplan zal langs die lijnen verder uitgewerkt worden.

3.6 Gezondheid

Om de gezondheidssituatie te verbeteren worden er voorlichtingsactiviteiten georganiseerd zoals de vrouwegezondheidsdag. Daarnaast wordt er ingezet op vroegtijdig signaleren van (gezondheids-)problemen bij jonge kinderen. Door het stimuleren van beweging en het geven van informatie over gezonde voeding wordt gewerkt aan het terugdringen van overgewicht bij kinderen.

Hoofdstuk 4. Focus en doelstellingen

4.1 Inleiding

Het maken van plannen is niet nieuw voor Kanaleneiland. Soms bleven de plannen van papier en leidden niet tot zichtbare verbeteringen. Soms werden er wel concrete verbeteringen doorgevoerd, maar waren de effecten slechts van korte duur. Van deze ervaring leren we. Om een wijk als Kanaleneiland duurzaam in de lift te krijgen is een grote gezamenlijke inspanning nodig van alle betrokkenen. Geen carrousel van tijdelijke projecten, maar een structurele aanpak waarbij gemeente, maatschappelijke organisaties en bewoners investeren in de wijk en werken aan een gezamenlijk gekozen ambitie. Dit alles onder heldere regie, met geduld en doorzettingsvermogen.

4.2 De ambitie

De ambitie voor de inzet, bestaand en extra, vertaalt zich in de volgende 2 hoofddoelstellingen:

- De wijk wordt voor de huidige bewoners aantrekkelijker om in te wonen en nieuwe bewoners kiezen vanuit een positief perspectief voor Kanaleneiland.
- De deelname van bewoners aan het maatschappelijk leven neemt toe en achterstanden op het gebied van leren en werken verminderen.

Bij het inzetten van extra maatregelen is het de kunst om die interventies te kiezen die cruciaal zijn voor blijvende verbetering van de wijk. Met dit plan willen we de succesvolle maatregelen die reeds in uitvoering zijn doorzetten, uitbreiden en een structureel karakter geven. Maar we willen meer. Met dit plan willen we het verschil maken, willen we precies die maatregelen nemen die Kanaleneiland in een opwaartse spiraal brengen.

Dat doen we op drie manieren:

- Er zal scherper dan tot nu toe **gefocust** worden op de problematiek die het meest bepalend is voor de toekomst van de wijk.
- Er zal meer dan tot nu toe ingezet worden op het **sluitstuk dwang en drang**
- De **inzet van bewoners** staat centraal en is **cruciaal** bij de uitvoering van het plan

4.3 Focussen

Uit de brede wijkraadpleging komt als het meest dominante probleem naar voren: het grote aantal kinderen en jongeren dat opgroeit in kansarme gezinnen ². Door dit aan te pakken investeren we in de toekomst van de kinderen en tegelijkertijd in de toekomst van de wijk. Als kinderen en gezinnen hun (sociaal-economische) situatie verbeteren, is het van belang hen kansen te bieden om een wooncarrière te doorlopen in de wijk. Een gevarieerd woningbestand is daarvoor een voorwaarde.

We kiezen daarom in dit wijkactieplan voor **twee** focuspunten:

- Veelheid aan jeugd die opgroeit in kansarme gezinnen
- Vernieuwing van de wijk

De aanpak per focuspunt is tweeledig: we bieden kansen maar zetten dwang en drang in voor de groepen die zich niet door positieve maatregelen laten aanspreken. Uit de aanpak tot nu toe is gebleken dat een (relatief klein) deel van de bewoners cq jongeren zich niet laat aanspreken door positieve maatregelen en zich overlastgevend blijft gedragen. Juist deze groep is zo bepalend voor het woongenot van de andere bewoners en voor het imago van de wijk. Daarom laten wij in dit actieplan een sociaal programma hand in hand gaan met maatregelen op het gebied van dwang en drang.

4.4 Inzet bewoners cruciaal

In de wijk is een veelheid aan perspectiefvolle initiatieven ontstaan bij de verschillende organisaties van bewoners, jongeren, vrouwen, kerken en moskeeën. Deze initiatiefgroepen vormen het kapitaal van de wijk dat met een beperkte steun in de rug grote invloed kan hebben op de toekomst van Kanaleneiland. Daarom zetten wij in op het faciliteren en

² de term kansarme gezinnen heeft wellicht een wat stigmatiserende bijmaak. Bedoeld worden gezinnen die hun mogelijkheden onvoldoende benutten of kunnen benutten.

ondersteunen van kansrijke bewonersinitiatieven. Omdat een hechte sociale structuur de beste bescherming is tegen onveiligheid en criminaliteit, investeren wij in maatregelen om de sociale cohesie te versterken.

4.5 Doelstellingen

Bij het formuleren van doelstellingen houden wij er rekening mee dat we eerst een neergaande trend moeten keren en dan pas positieve resultaten kunnen bereiken. Voor de korte termijn (4 jaar) streven wij naar :

- Terugdringen criminaliteit en overlastgevend gedrag
- Versterken van de sociale samenhang in de wijk

Over 4 jaar is het volgende gerealiseerd³:

- a) De ervaren jongerenoverlast neemt af van 65 % naar 50%
- b) Het aantal autokraken en woninginbraken neemt af met 33%
- c) Het percentage niet werkende werkzoekenden tussen 15 en 26 jaar neemt af van 4,4% naar 2%
- d) De beoordeling van de sociale cohesie stijgt van 3,9 naar 5,5
- e) Het percentage bewoners dat zich verantwoordelijk voelt voor de buurt neemt toe van 65% naar 75%

Voor de langere termijn (8-10 jaar) is het doel:

- Meer perspectief bieden aan kansarme gezinnen
- Meer variatie in de bevolkingssamenstelling.

Over 8-10 jaar is het volgende gerealiseerd:

- f) Het percentage leerlingen dat doorstroomt naar HAVO/VWO neemt toe van 16% naar 26%.
- g) Het vroegtijdig schoolverlaten neemt af met 60%
- h) Het percentage huishoudens met een inkomen uit een uitkering neemt af van 54% naar 45%
- i) Het percentage sociale huurwoningen neemt af van 68 % naar 55 %
- j) Het percentage bewoners met een matig tot slecht ervaren gezondheid neemt af van 20% naar 16%.
- k) Het percentage bewoners met een negatieve toekomstverwachting neemt af van 34 % naar 20 %.

Tevens willen wij over 8-10 jaar de volgende resultaten behaald hebben:

- a) De ervaren jongerenoverlast neemt af van 65 % naar 35%
- b) Het aantal autokraken en woninginbraken neemt af met 45%
- c) Het percentage niet werkende werkzoekenden tussen 15 en 26 jaar neemt af van 4,4 % naar 1,5%
- d) De beoordeling van de sociale cohesie stijgt van 3,9 naar 6,1
- e) Het percentage bewoners dat zich verantwoordelijk voelt voor de buurt neemt toe van 65% naar 80%.

4.5 Uitvoering en monitoring

Bij het uitvoeren van de aanpak leren wij van de wijkraad die bij de wijkanalyse Zuidwest het advies gaf: 'waak voor beleidsvervetting, ga vooral fysiek de straat op.' Dit actieplan is uitvoeringsgericht en concrete resultaten zijn richtinggevend voor de inzet. En zoals gezegd, de aanpak is niet vrijblijvend.

We zullen zelf ook nauwgezet volgen of de aanpak effectief is door zorgvuldig te monitoren op de 10 genoemde indicatoren. ⁴

³ De genoemde percentages geven de te bereiken resultaten in Kanaleneiland weer, Transwijk laat op alle indicatoren een beter beeld zien en lift op deze manier mee, de monitoring willen we met name op Kanaleneiland richten (er zijn geen cijfers voorhanden over Kanaleneiland en Transwijk gezamenlijk)

⁴ Bij het formuleren van de subdoelstellingen hebben wij ons op gebaseerd op de cijfers van 2006. Om daadwerkelijk de effecten van de extra maatregelen te meten, voeren wij eind 2007 een nulmeting uit op de gekozen indicatoren. Op basis van die nulmeting zullen wij jaarlijks de voortgang op alle indicatoren meten.

Hoofdstuk 5. De extra maatregelen

De extra aanpak bestaat uit maatregelen die vallen onder de beleidsthema's Wonen, Werken, Leren, Integreren, Veiligheid en Gezondheid. Vanwege de samenhang en overlap tussen deze thema's beschrijven wij de aanpak niet per thema maar aan de hand van de focus. Hieronder geven wij een globale schets van de aanpak; de volledige aanpak staat in bijlage 2 "de extra maatregelen". In bijlage 1 vatten wij deze aanpak per beleidsthema samen.

5.1 Focus 1 Veelheid aan jeugd die opgroeit in kansarme gezinnen.

Speerpunt in dit wijkactieplan is de aanpak van de problematiek van kinderen en jongeren uit de wijk en hun ouders. Wij nemen extra maatregelen om kinderen en hun ouders kansen te bieden. Groepen die deze kansen niet nemen en wel overlast blijven veroorzaken krijgen te maken met extra dwang en drang.

5.1.1 Kansen bieden

Het preventieve deel van de aanpak richt zich met name op de kinderen en jongeren die behoren tot de risicogroepen. Hun aantal in Kanaleneiland is groot en neemt verder toe. Tegelijkertijd neemt de hardheid van hun gedrag op straat toe. Het huidige preventieve aanbod is ontoereikend voor de grote aantallen risicokinderen dat dreigt af te glijden naar de criminaliteit. Daarom zetten wij in op uitbreiding van de maatregelen:

- Uitbreiding van de voorschoolgroepen,
- Vroegsignalering van problemen bij kinderen tot 2 jaar,
- Ondersteuning van ouders bij de opvoeding: Opvoedbureau, cursussen
- Forumschool Hart van Noord en een Forumschool in Kanaleneiland Zuid,
- Meer mogelijkheden voor actieve vrije tijdsbesteding: aanleg van een Playground, het realiseren van een speeltuin in Kanaleneiland Noord, het ondersteunen van de sportverenigingen en het uitbreiden van het begeleid spelen/sporten op straat
- Meer werk voor jongeren: leerwerktrajecten en toeleiding naar werk
- Opzetten Activeringscentrum met activiteiten op het gebied van werk en ondernemerschap
- Gezinsaanpak: het aanstellen van casemanagers en gezinscoaches

Motto: Nooit te jong en nooit te oud om te leren

5.1.2 Dwang en drang

We streven ernaar om meer grip te krijgen op de harde kernjongeren en op ouders van risicokinderen die zich niet door bovenstaande positieve aanpak laten aanspreken. Daartoe zetten wij instrumenten van repressie en handhaving in:

- Groepsaanpak overlastgevende en criminele jeugdgroepen door het Veiligheidshuis Utrecht
- Versterkte inzet vanuit het Veiligheidshuis op de harde kernjongeren
- Intensieve inzet politie gericht op harde kernjongeren
- Versterken normerend optreden van de politie op basis van (concept-)wetgeving Ernstige Overlast
- Onder druk van justitieel traject verplichte deelname aan trajecten werk, scholing, gedragsverandering
- Uitwerken van onorthodoxe maatregelen op het gebied van repressie en handhaving
- Inzetten Rijksinstrumenten (zie hoofdstuk 6 en bijlage 2)

Dwang komt ook om de hoek kijken voor gezinnen die onwillig zijn om, al of niet na deelname aan bovengenoemde ondersteuningsmogelijkheden, een opvoedingsklimaat te scheppen waarin de kinderen zich veilig en evenwichtig kunnen ontwikkelen. Het Veiligheidshuis Utrecht zal, bij succesvolle evaluatie van de pilot, een systeemgerichte benadering van gezinnen uitvoeren waarbij de mogelijkheden van dwang en drang optimaal benut worden. Daarnaast denken we aan zaken als verplichte opvoedingsondersteuning voor ouders, uitbreiden mogelijkheden voor interventies van Raad voor de Kinderbescherming, etc.

Motto: "hardleers, wie niet horen wil moet voelen"

5.2 Focus 2 Vernieuwing van de wijk

Maatregelen om de bevolkingssamenstelling te veranderen naar meer differentiatie zijn noodzakelijk voor een structurele verbetering. Om een wooncarrière in de wijk mogelijk te maken zal de woningvoorraad worden aangepast. Hiervoor zijn sloop en renovatieactiviteiten noodzakelijk, naast inzet van bestaand en nieuw instrumentarium. Diversiteit in de bevolkingssamenstelling wordt ook bereikt door het bieden van mogelijkheden aan ouderen om in de wijk te blijven wonen. Wij werken de komende tijd aan het creëren van kleinschalige woonvormen met zorg en het ontwikkelen van een afgestemd zorgaanbod, ook voor allochtone groepen.

5.2.1 Kansen

De aanpak bestaat voornamelijk uit projecten gericht op (het voorbereiden van) herstructurering. Daarnaast zetten wij in op sociaal beheer in de periode tot en gedurende herstructurering.

We nemen de volgende maatregelen:

- Woonruimteverdeling: experimenten Lokaal Maatwerk (tijdelijk beperken instroom grote huishoudens)
- Experiment bevorderen eigen woningbezit
- Openbare ruimte: quick-wins en meeliften met herstructurering, inrichting en beheer gekoppeld aan bewonersinitiatieven.
- Herstructurering: Centrumgebied Kanaleneiland, Overste den Oudendefensierterrein en de Mesos locatie.
- Opstellen Gebiedsprogramma's: Kanaleneiland Zuid en Transwijk
- Vernieuwingsstrategie Kanaleneiland Noord (corporaties)
- Portiekaanpak Mitros in Kanaleneiland Noord gericht op het verhogen van de leefbaarheid in en om de woningen en het betrekken van bewoners in de bij de vernieuwingsstrategie.
- Inzet casemanagement met back-office: corporaties bieden begeleiding bij het oplossen van problemen door de inzet van een casemanager en een back-office aan steun en begeleiding.

5.2.2 Dwang en drang

Ook deze aanpak kent een sluitstuk om te voorkomen dat een klein deel van de bewoners de effecten van het sociaal beheer teniet doet. We denken aan:

- Inzet van de Reinigingspolitie op vervuiligingsgedrag
- Inzet Bouwbeheer en inzet Experiment Onrechtmatige bewoning
- Tegengaan woninginbraak en autokraak
- Inzetten mogelijkheden die een corporatie als eigenaar van de woning heeft om huurders aan te zetten tot het stopzetten van overlastgevend gedrag.
- Onderzoeken mogelijkheden tot opzetten Interventieteam voor integrale handhaving.

Het belang van dwang en drang geldt niet alleen voor bewoners. Ook voor de gemeente en de professionele organisaties geldt dat de aanpak niet vrijblijvend is. Om traagheid en stroperigheid in de uitvoering te voorkomen en daadwerkelijk resultaatgericht aan de slag te gaan, kiezen wij voor een strakke gemeentelijke aansturing van de uitvoering. Ook de professionele organisaties zullen zakelijk aangestuurd worden en afgerekend worden op de prestaties die zij leveren.

Motto: Leren van het verleden bij het maken en uitvoeren van plannen

5.3 Inzet bewoners cruciaal

Uitbouwen kansrijke wijkinitiatieven en versterken van de sociale samenhang.

In Kanaleneiland zijn veel actieve groepen die zich op positieve en creatieve wijze inzetten voor de wijk. Wij willen deze groepen ondersteunen o.a. door de volgende maatregelen:

- het opzetten van een Initiatievenloket,
- het inzetten van organisatieadviseurs voor vrijwilligersorganisaties,
- het faciliteren van de communicatie en de samenwerking tussen deze groepen.
- Activiteiten op het gebied van ontmoeting en recreatie
- Uitbreiden van mogelijkheden om samen met andere bewoners aan de eigen gezondheid (Big Move, LadyFit e.d.) te werken
- Activiteiten op het gebied van kunst en cultuur voor en door bewoners

Motto: Leren van elkaar door samenwerking en versterken van sociale verbanden

5.4. Risico's in de aanpak

Wij zien op dit moment een aantal risico's bij het uitvoeren van de plannen.

- Onzekerheid over financiering door de landelijke discussie tussen de corporaties en het Rijk
- Te verwachten knelpunt in de beschikbaarheid van voldoende kwalitatief hoogwaardige professionals bij politie, welzijn, zorg, onderwijs om het intensieve pakket aan maatregelen uit te voeren. Om dit risico in te perken zetten wij graag een experiment op samen met het Rijk gericht op professionals in aandachtswijken (zie bijlage 2) .

Hoofdstuk 6. Financiën

In bijlage 2 staat beschreven welke maatregelen er extra nodig zijn om daadwerkelijk te komen van Kanaleneiland Aandachtswijk naar Kanaleneiland Krachtwijk. Daarin zijn ook de kosten per maatregel opgenomen. In deze paragraaf geven wij een samenvatting van de kosten per focus en een overzicht van de bijkomende kosten.

Noodzakelijke extra investeringen

kosten extra maatregelen kanaleneiland	eenmalig	2008	2009	2010	2011
jeugd in kansarme gezinnen	8.781.000	7.679.000	8.166.000	7.916.000	7.504.000
vernieuwing van de wijk	2.370.000	630.000	630.000	630.000	630.000
bewonersinzet cruciaal	6.557.000	815.000	815.000	815.000	815.000
organisatiekosten		515.000	290.000	290.000	290.000
flexibel deel (5% van het jaarbudget)		456.200	480.550	468.050	447.250
totaal	17.708.000	10.095.200	10.381.550	10.119.050	9.685.750

Hoofdstuk 7. Gevraagde inzet van het Rijk

Om de aanpak te kunnen realiseren is het noodzakelijk dat een aantal experimenten op het gebied van regelgeving en faciliteiten vanuit het Rijk, in Kanaleneiland wordt ingezet.

Bij het opstellen van dit wijkactieplan is gebleken dat het instrumentarium beperkt is.

Eenzijds gaan wij de komende tijd op lokaal niveau nader onderzoeken of de beschikbare mogelijkheden voldoende benut worden. Anderzijds willen wij samen met het Rijk werken aan de inzet van experimenten om de mogelijkheden in beleid en regelgeving te verruimen ten behoeve van het realiseren van onze doelstellingen en maatregelen.

In bijlage 2 hebben wij een overzicht opgenomen van de inzet en de experimenten die wij in Kanaleneiland willen gaan uitvoeren.

Hoofdstuk 8. Organisatie

De invulling van de organisatie is nog niet opgenomen, omdat daarover nog overleg zal plaatsvinden is tussen de gemeente, het Rijk en de corporaties. Dit is het gevolg van het onderhandelingsakkoord tussen minister Vogelaar en Aedes.

Bijlage 1: Conclusies per beleidsthema

Wonen

Met de aanpak zoals hierboven geschetst bij het thema Vernieuwen van de wijk, realiseren wij meer variatie in het woningbestand en daarmee een minder eenzijdige bevolkingssamenstelling. Er ontstaan meer mogelijkheden voor bewoners om binnen de wijk een wooncarrière te doorlopen en de wijk wordt aantrekkelijker voor woningzoekenden elders uit de stad. Daarmee zullen er naar verwachting meer bewoners met middeninkomens in de wijk komen wonen. Het vernieuwen van de openbare ruimte lift mee in de vernieuwing van het woningbestand, op korte termijn in het Centrumgebied, op langere termijn in de herstructurering van (delen van) Kanaleneiland Noord en Zuid. Voor de korte termijn zullen wij alleen inzetten op beheer en inrichting van de openbare ruimte als dit gekoppeld is aan initiatieven van bewoners.

In het gebiedsprogramma Kanaleneiland dat in het najaar 2007 wordt opgesteld werken gemeente en corporaties de vernieuwingsplannen verder uit. Vooruitlopend op dit gebiedsprogramma investeren de corporaties reeds in het gebied. De plannen van de corporaties maken integraal onderdeel uit van dit wijkactieplan.

Werken

In de aanpak van Jeugd die opgroeit in kansarme gezinnen zit een aantal maatregelen om de werkloosheid aan te pakken. Centrale rol in het terugdringen van de werkloosheid in de wijk ligt bij het Activeringscentrum van SOZawe. Vanuit dit centrum, zal een breed scala aan activiteiten aangeboden worden: informatie en advies, cursussen, arbeidsbemiddeling en werkprojecten. Er worden bedrijfsbezoekers ingezet om vacatures op te halen bij het bedrijfsleven en accountmanagers voor de toeleiding van werkzoekenden. Het Activeringscentrum kan door haar wijkgerichte insteek aansluiten bij wijkspecifieke problemen zoals het hoge aantal Marokkaanse werkzoekenden, en gebruik maken van wijkspecifieke mogelijkheden, zoals het Jongerencentrum Galecop en de aanpak Achter de voordeur.

Vanuit het Activeringscentrum zullen wij ook maatregelen uitvoeren om het ondernemerschap in de wijk te stimuleren. We denken daarbij b.v. aan spreekuren van bedrijvenadviseurs en aan het inzetten van een werkgelegenheids-offensief met bedrijven en instellingen in de wijk. In de gebiedsplanning voor vernieuwing van de wijk nemen wij afspraken op tussen gemeente en corporaties over kleinschalige bedrijfshuisvesting en over mogelijkheden voor social return bij nieuwbouwprojecten en het slaan van een sociale brug tussen Kanaleneiland en bedrijventerrein Papendorp.

Om de schuldenproblematiek te bestrijden zal extra schuldhelpverlening worden ingezet in aansluiting op de aanpak 'Achter de voordeur'.

Leren

Bij het thema Jeugd die opgroeit in kansarme gezinnen is er intensieve aandacht voor het bestrijden van de onderwijsachterstanden in de wijk. De interventies beginnen vroeg. De taalachterstand waarmee kinderen op de basisschool komen wordt bestreden door uitbreiding van de voorschoolse voorzieningen voor alle doelgroepkinderen uit de wijk. De inzet van brede Forumscholen biedt vele mogelijkheden aan kinderen en ouders om hun kansen in het onderwijs te vergroten. Reeds vanaf het consultatiebureau, doorlopend naar voorschoolse voorzieningen en het basisonderwijs, worden ouders begeleid bij de opvoeding van hun kinderen.

De aanpak loopt door naar het Voortgezet Onderwijs. Met de komst van Nieuw Welgelegen heeft Kanaleneiland weer een volwaardige school voor VMBO. Dit biedt mogelijkheden voor gezamenlijke interventies van deze school en andere organisaties gericht op het tegengaan van schoolverzuim, leerwerktrajecten, stageprojecten, etc. Door samenwerking tussen het VMBO en de twee ROC's in de wijk werken wij eraan dat meer jongeren het onderwijs met een startkwalificatie verlaten.

Integreren

Dit plan bevat een veelheid aan maatregelen die de integratie in de wijk bevorderen. De vele actieve bewonersgroepen slaan in toenemende mate de handen ineen om gezamenlijk de sociale samenhang in de wijk te versterken en daarmee het imago van Kanaleneiland positief te beïnvloeden. Daarbij gaat het om samenwerking tussen allochtone en autochtone bewoners, maar ook om samenwerking tussen jongeren en ouderen of tussen organisaties van mannen en van vrouwen. Om de sociale cohesie dicht bij huis te versterken zetten wij in op een portiekaanpak gericht op gezamenlijke afspraken over het samen wonen en gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de directe omgeving. Ook hierbij is sprake van integratie van jong en oud, autochtoon en allochtoon, etc. Deze aanpak heeft ook tot doel dat bewoners minder anonimiteit ervaren in hun buurt en zich veiliger gaan voelen.

Door de Aanpak achter de voordeur, maar ook door opvoedingsondersteuning, de Forumschool, de maatregelen op het gebied van werk en scholing, werken wij aan een verbeterde integratie van groepen die tot nu toe nauwelijks deelnemen aan de samenleving. Het extra aantal inburgeringstrajecten gekoppeld aan activering en toeleiding naar werk en scholing, draagt ook bij aan de integratie van bewoners in wijk en samenleving.

Veiligheid

Veiligheid is een belangrijke invalshoek bij de aanpak van de Jeugd die opgroeit in kansarme gezinnen. De maatregelen om de sociale samenhang te versterken vergroten de weerbaarheid van de wijk tegen criminaliteit. Immers, een wijk waar men elkaar kent, elkaar aanspreekt en een oogje in het zeil houdt is minder bevattelijk voor criminaliteit dan een anonieme wijk.

Veiligheid loopt als een rode draad door dit plan heen. Wij zetten fors in op jeugd omdat de overlast door kinderen en jongeren de afgelopen jaren zeer sterk gestegen is. Met de aanpak Utrecht Veilig!, dat doen we samen, blijven wij investeren in het terugdringen van de criminaliteit en in het vergroten van de gevoelens van veiligheid van de bewoners. Een belangrijk kenmerk van dit plan is ook dat de aanpak niet vrijblijvend is. Ook voor veiligheid geldt: een kleine groep overlastveroorzakers heeft grote effecten op het totaal van de wijk. Onze ambitie is met dit plan ook die kleine groep te bereiken, liefst goedschiks, maar anders kwaadschiks.

Gezondheid

In samenwerking met de scholen wordt vanuit het OuderKindercentrum extra ingezet op vroegtijdig signaleren van risico's in de gezondheids- en opvoedingssituatie van jonge kinderen. Door middel van de aanpak 'Achter de voordeur' bieden wij hulp aan gezinnen met psycho-sociale problematiek. Daarnaast realiseren wij een aantal laagdrempelige bewegingsprogramma's aan in nemen maatregelen om overgewicht te voorkomen en een gezonde leefstijl te bevorderen. We zetten in op het verbeteren van de gezondheid van deelnemers aan reïntegratietrajecten zodat hun kansen op werk toenemen.

Bijlage 2

Extra maatregelen wijkactieplan Kanaleneiland 2008-2011

Naam Project	Globale omschrijving aanpak en resultaat	Trekker, deelnemers	Kosten	DRAAGT (OOK) BIJ AAN: wonen (1), werken (2), leren (3), integreren (4), veiligheid (5) gezondheid (6)					
				1	2	3	4	5	6
FOCUS 1: JEUGD IN KANSARME GEZINNEN									
1 A) Kansen bieden									
Uitbreiding voorschoolgroepen	Door inzet van 4 extra voorschoolgroepen kunnen alle 0 tot 4-jarigen uit de doelgroep deelnemen aan de voorschool waardoor zij de basisschool met minder achterstand beginnen.	DMO i.s.m. scholen en WWO	410.000 in 2009 570.000 in 2010 320.000 in 2011			+	+		
Samen Starten	Snel signaleren van mogelijke problemen in de opvoeding door een gerichte signaleringsmethodiek gericht op ouders van minderen van 0 tot 2 jaar. Bereik: alle nieuwgeborenen.	GG&GD, Aveant	25.000 (2009 t/m 2011)				+		+

Forumschool Hart van Noord:									
Coördinatie	Programmeren van een samenhangend aanbod van naschoolse activiteiten gekoppeld aan school	DMO i.s.m. scholen en WWO	160.000 p.j.				+	+	+
Naschoolse activiteiten op het gebied van cultuur, sport etc.	Uitvoeren van activiteiten op het gebied van sport, cultuur, etc. gekoppeld aan school (5 scholen)	DMO i.s.m. WWO en scholen	170.000 p.j.						+
Ouderlokaal	Ouderparticipatie en maatschappelijke participatie van ouders stimuleren door inrichten van een ouderlokaal.	DMO i.s.m. scholen en WWO	250.000 in 2009 t/m 2011 (3 lokalen)				+	+	+
Inburgering via Forumschool	Twee trajectbegeleiders ontwikkelen methodiek voor inburgering via de forumschool. Aanbod voor 100 ouders: taal, voorlichting, opvoedingsondersteuning.	DMO/BIGU	250.000 in 2008 162.000 in 2009 en 2010				+	+	+
Forumschool Kanaleneiland Zuid	Extra ruimte voor Forumschool Zuid om integraal gebruik mogelijk te maken	DMO/Onderwijs	1.000.000 .				+	+	+
							+	+	+
Tegengaan Vroegtijdig schoolverlaten	Inzet extra leerplichtambtenaren om vroegtijdig schoolverlaten en schoolverzuim tegen te gaan.	DMO/Onderwijs i.s.m. scholen	120.000 p.j.				+	+	+

Extra vrijetijdsbesteding voor kinderen en jongeren											
Aanleg Playground	Aanleggen Kraijcek Playground in Kanaleneiland Noord	DMO/Sport	100.000							+	+
Ondersteuning sportverenigingen	Vrijwilligers en bestuur van sportverenigingen worden ondersteund in het aantrekken van en werken met (allochtone) kinderen uit Kanaleneiland door het aanstellen van een professionele ondersteuner.	DMO/Sport i.s.m.sportvereniging enWWO, scholen	25.000 p.j.								+
Laagdrempelig beweeg- en sportaanbod	100-150 kinderen en volwassenen per jaar nemen deel aan sportaanbod in de wijk	GG&GD i.s.m. WWO, sportverenigingen, organisaties van bewoners	80.000p.j.						+		+
Vrije tijdsbesteding	200 kinderen per jaar die (nog) niet tot de overlastveroorzakers behoren nemen deel aan zinvolle vrije tijdsactiviteiten waarin zij hun talenten kunnen ontwikkelen	DMO i.s.m. WWO, scholen, sportverenigingen, cultuuraanbieders	70.000 p.j.							+	+
Speelplek de Bijnker	Inrichten speelvoorziening op de Bijnker nadat Speeltuin is verhuisd naar Kanaleneiland Noord	SW i.s.m. wijkbureau, bewoners, e.a.	100.000							+	+
									+		
										+	+

Gezinsinterventies:									
Gezinsaanpak voor multi-probleemgezinnen	Versterken van gezinsinterventies bij probleemkinderen/jongeren: Project Tussenin van Al Amal, 15 extra trajecten Marokkaanse oudercoaches: 15 extra trajecten multiprobleemgezinnen door Stade Profiel, uitbreiden capaciteit Jeugdadviesteams (JAT) .	DMO i.s.m. WWO, Stade Profiel, Al Amal, GG&GD e.a.	500.000 p.j.						+
Gecombineerde aanpak huisbezoeken	Op 4 locaties in de wijk uitvoeren activerende huisbezoeken en inzet back-office voor ondersteuning en hulpverlening, in aansluiting op Aanpak achter de voordeur (zie thema Herstructurering)	DMO/Bureau Inburgering i.s.m. corporaties, WWO, wijkbureau e.a.	350.000 p.j.	+					+
Casemanagement voor overlastgevende jongeren	Risicjongeren die door het JAT geïndiceerd zijn krijgen een casemanager die het gezin ingaat en de hulpverlening op elkaar afstemt. Minimaal 40 trajecten.	DMO i.s.m. GG&GD e.a.	500.000 p.j.						+
Outreachinge aanpak multiprobleemgezinnen	Thuis opzoeken van multiprobleemgezinnen die niet verschijnen bij een oproep van de Jeugdgezondheidszorg.	GG&GD en Aveant	33.000 p.j.					+	
					+	+			+

Vreedzame straat, vreedzame buurt	Werkwijze Vreedzame school doortrekken naar straat en buurt zodat kinderen ook daar vaardigheden leren om vreedzaam met elkaar en de omgeving om te gaan.	Werkgroep Samenleven Kanaleneiland	30.000 p.j.	+		+	+	+	
--	---	------------------------------------	-------------	---	--	---	---	---	--

Meer werkgelegenheid en bedrijvigheid voor bewoners:									
Activeringscentrum SOZAWE	10% meer bijstandsgerechtigden in een traject, 5% minder werkzoekenden, 10% meer deelnemers aan cursussen, 5% meer werkzoekenden actief in de wijk Aanpak wijkgerichte bedrijvigheid aanhaken bij Activeringscentrum (microkredieten, loketfunctie e.d.).	DMO/SOZAWE i.s.m. wijkbureau WWO, ROC, bureau Inburgering, UWV, reïntegratiebedrijven, CWI, ondernemers in de wijk	1.5 miljoen p.j.		+	+	+	+	
Bedrijfsbezoekers en casemanagement	De werkloosheid wordt minder door een tweezijdige benadering zowel vanuit bedrijf als vanuit werkzoekenden door casemanager en bedrijfsbezoeker	SMP is. SOZAWE en EZ, wijkbureau, e.a.	200.000 p.j.			+			+
Leerwerkbedrijf	Opzetten leerwerkbedrijf op het gebied van beheer en onderhoud.	Portaal i.s.m. ROC ASA	in natura (huisvesting) en 150.000 p.j.		+				
Kleinschalige bedrijfsruimte	Realiseren van 1000 vierkante meter bedrijfsruimte t.b.v. wijk economie en bewoners	Portaal	240.000 p.j. plus in natura				+	+	
Jobcoaching en Jobhunting	Er wordt een pilot uitgevoerd om 100 (m.n. hoogopgeleide) inburgeraars een plek op de arbeidsmarkt te bieden	Bureau Inburgering	500.000 in 2008 400.000 in 2009		+				
Taal/werkstage	10 inburgeraars verbeteren hun spreekvaardigheid en daarmee hun kansen op werk, door stage.	Bureau Inburgering	15.000 p.j.			+			+
					+		+		+
								+	

Gezond aan de slag:	30 personen per jaar nemen deel aan een programma gezondheidsbevordering gekoppeld aan een reïntegratietraject.	GG&GD i.s.m. SOZawe en reïntegratiebedrijven	40.000 in 2008, 30.000 2009 t/m2011		+					+
Wijkempowerment/ inzet Jeugd:	Samen met bewoners sociale problemen oplossen	Portaal	105.000 p.j.	+	+	+	+	+	+	+

Buurthuis Galecop als centrum voor de jeugd:										
Ucee Station	Opzetten digitaal platform voor en door jongeren in centrumvoor Jongeren en Cultuur Galecop	DMO/Culturele zaken i.s.m. WWO en Galecop.	50.000 p.j.					+	+	+
Culturele werkplaats	Faciliteren van culturele ontwikkeling van jongeren door het bieden van een culturele werkplaats	DMO/CZ i.s.m. WWO	400.000 (eenmalig) 100.000 p.j.							
Aanbod voor risicojeugd	Aanbieden vrijetijdsbesteding, sport , scholing, werk etc voor jongeren (zowel 15- als 15+) om (terugval naar) criminaliteit te voorkomen.	Wijkbureau i.s.m. WWO, politie, allochtone organisaties	1.000.000 p.j.					+	+	+
									+	+

FOCUS 2: VERNIEUWING VAN DE WIJK

2A) Kansen

Slagvaardige planvorming herstructurering:										
Programmering herstructurering	Opstellen gebiedsprogramma en uitwerken gebiedsprogramma in plannen per deelgebied.	Gemeente en corporaties	gedekt		+	+	+	+	+	+
Vernieuwingsstrategie Kanaleneiland Noord	Gebiedsprogramma is 1e kwartaal 2008 gereed Versnellen van de woningverbetering in aansluiting op de vernieuwing van de As Kanaleneiland. Opbouwen strategie vanuit het perspectief van de sociale structuur.	Mitros en Portaal, SO, DMO, wijkbureau	70.000		+	+		+	+	
Aanpak herstructurering	Benutten nieuwbouwlocaties (Centrumgebied, Overste den Oudendensierrein en Mesoslocatie) voor differentiatie	Gemeente en corporaties	PM							
Gedeeltelijke herstructurering	Met gedeeltelijke herstructurering in met name de As en stukjes van Zuid verbeteren van de kwaliteit en de differentiatie in de wijk.	Mitros en Portaal i.s.m. gemeente, e.a.	PM		+			+	+	
Draagvlak vernieuwingsstrategie	Versterken van sociale cohesie in Kanaleneiland Noord en tegelijkertijd opbouwen van netwerk van bewoners die meedenken over vernieuwingsstrategie	Mitros en Portaal i.s.m. wijkbureau	55.000 p.j.		+			+	+	
					+			+	+	

<p>Begeleiden huishoudens bij herstructurering:</p> <p>Experiment casemanager multiprobleemgezinnen</p> <p>Aanpak Achter de voordeur</p>	<p>Herstructurering is niet alleen ‘ verplaatsen’ van multiprobleemgezinnen, hen wordt ook begeleiding geboden bij het oplossen van hun problemen. Project haakt aan bij aanpak Multiprobleemgezinnen door gemeente (zie boven)</p> <p>In aansluiting op woonwensonderzoek en casemanagement probleemgezinnen, opzetten back-office van steun en hulpverlening voor gezinnen (AMW, schuldhulpverlening, etc)</p>	<p>Mitros en Portaal</p> <p>DMO i.s.m. WWO, Stade, corporaties</p>	<p>70.000 p.j.</p> <p>425.000 p.j.</p>	+	+	+	+	+	+
<p>Werk in herstructurering:</p> <p>Sociale brug</p>	<p>Ontwikkelen en uitvoeren van maatregelen van social return bij nieuwbouw en het slaan van een sociale brug tussen Kanaleneiland en Papendorp.</p>	<p>EZ i.s.m. wijkbureau, corporaties</p>	<p>PM</p>	+	+	+	+	+	
<p>Ouderen in de wijk</p>	<p>Diversiteit in de wijk behouden door maatregelen om ouderen kansen in de wijk te bieden:</p> <ul style="list-style-type: none"> Kleinschalige woonvormen met zorg Gezamenlijk zorgaanbod Specifiek aanbod allochtone groepen 	<p>DMO</p>	<p>PM</p>	+			+		+

Lokaal maatwerk:	Vooruitlopend op herstructurering starten met experiment van woonruimteverdeling om instroom grote gezinnen te verminderen. Locaties mede te bepalen o.b.v. gebiedsplannen en overleg corporaties	SO i.s.m. corporaties, wijkbureau	n.v.t.	+			+		
Instroom sociaal sterkeren	Bevorderen instroom van sociaal sterkeren door wijzigingen woningplattegronden in de bestaande bouw.	Bo-Ex	PM	+			+	+	

2B) Dwang en drang

2B) Dwang en drang						
Handhaving:						
Aanpak Woonoverlast	Woonoverlast wordt slagvaardig aangepakt door uitbreiding van het project Woonoverlast	DMO i.s.m corporaties	20.000 p.j.	+		+
Politiekeurmerk Veilig Wonen	Verminderen woninginbraken door beveiliging woningen en woonomgeving	Gemeente i.s.m. politie, corporaties, huiseigenaren	1.000.000	+		+
Versterken aanpak autokraak	Maatregelen in openbare ruimte, afspraken met bedrijven, bewoners e.a., opzetten campagne.	Politie i.s.m. gemeente, OM, bedrijven e.a.	300.000	+		+
Ontwikkelen instrumenten dwang en drang	Inhuren projectleider voor het ontwikkelen van instrumenten voor handhaving b.v. interventieteam, als sluitstuk op de sociale aanpak	SO i.s.m. corporaties, wijkbureau	n.v.t.	+	+	+
				+	+	+

BEWONERSINITIATIEVEN EN SOCIALE SAMENHANG

<p>Uitvoering bewonersinitiatieven:</p>	<p>De leefbaarheid en sociale samenhang in de wijk nemen toe door initiatieven van bewoners. De initiatieven worden door de gemeente gefaciliteerd.</p> <p>Het gaat o.a. om Initiatieven van Van&Voor Jongeren , Al Amal en Soda-producties: Tai Box Gala Training en workshops voor en door jongeren Jaarlijks festival voor en door jongeren Debatteren voor en door Jongeren</p> <p>Fotoproject Kiekmaal250 Project Kanalenkoopies Project Samen Uit Project Sodacleaning Project Zelijkenallemaalopelkaar.nl</p>	<p>Bewoners i.s.m. wijkbureau</p>	<p>200.000 p.j.</p>	<p>+</p>	<p>+</p>	<p>+</p>	<p>+</p>	<p>+</p>	<p>+</p>
--	--	-----------------------------------	---------------------	----------	----------	----------	----------	----------	----------

Ondersteunen bewonersinitiatieven:										
Initiatievenloket	Er komen meer bewonersinitiatieven (minimaal 30 per jaar) en bewonersinitiatieven komen sneller tot uitvoering door de inzet van een Initiatievenloket.	Bewoners i.s.m. wijkbureau	50.000 p.j.	+	+	+	+	+	+	+
Organisatieadviseur voor bewonersinitiatieven	Ondersteunen van organisaties van jongeren, vrouwen e.a. bij het realiseren van hun initiatieven.	Wijkbureau i.s.m. DMO	25.000 p.j.							
Versterken samenwerking	Activiteiten opzetten om samenwerking tussen bewonersinitiatieven en bewonersgroepen te versterken.	Wijkbureau i.s.m. WWO	20.000 p.j.	+	+	+	+	+	+	+
Kleinschalige accommodatieruimten voor bewonersinitiatieven	Activiteiten voor en door bewoners van de wijk hebben meestal ruimte nodig om succesvol te kunnen zijn. Corporaties kunnen hieraan een bijdrage leveren	Corporaties	60.000 p.j.	+	+	+	+	+	+	+
Organisatorische faciliteiten voor initiatieven voor en door bewoners	Bieden van organisatorische faciliteiten die stimulerend werken voor vrijwilligers/bewoners b.v. WA-verzekering e.d.	Wijkbureau i.s.m. WWO	10.000 p.j.	+	+	+	+	+	+	+
				+	+	+	+	+	+	+

Culturele activiteiten, ontmoeting, imagoverbetering:								
Helden in Beeld	Tegengaan negatieve beeldvorming van jongeren door aanbieden fotografiecursus met als eindresultaat een tentoonstelling over 'Helden uit de wijk'.	Jongeren i.s.m. WWO	7.500			+	+	+
Cultuur 8	Door samenwerking tussen cultuurondernemers culturele activiteiten voor en door de wijk tot stand brengen die bijdragen aan een positief imago voor de wijk.	DMO/CZ i.s.m. WWO	20.000 p.j.				+	
Vrede van Utrecht	Community Art Lab Programma's	DMO/CZ i.s.m. Stichting Vrede van Utrecht	50.000 p.j.					
Passie voor Utrecht	Experiment om vanuit de vraag en inbreng van bewoners maximale beïnvloeding te bewerkstelligen bij de herstructurering van m.n. Kanaleneiland Zuid.	Corporaties	25.000 p.j.	+			+	
Wijksoap	In navolging van regiosoap een dagelijkse soap op TV Utrecht realiseren om een realistisch beeld van Kanaleneiland te schetsen	WBZW i.s.m. TV Utrecht	PM	+			+	

Versterken contacten tussen bewoners:										
Ontmoeting en sociale cohesie	Versterken sociale cohesie in de buurt door stimuleren ontmoetingsactiviteiten m.n. op het gebied van cultuur en nieuwe media.	Corporaties	1.600.000 en 80.000 per jaar					+	+	+
Maatjesproject Jong en Oud	Er ontstaat meer begrip voor elkaar tussen jongeren en ouderen door het opzetten van een maatjesproject tussen jongeren en ouderen uit de wijk.	SHBU, Zorgcentrum Transwijk i.s.m. de Slinger	50.000						+	+
Duo-project	Elke inburgeraar krijgt een maatje om samen mee op stap te gaan	DMO/ Bureau Inburgering	30.000 p.j.							
Spraakmakend	Inburgeraars leren hun wijk en stad kennen met behulp van het Gilde.	DMO/ Bureau Inburgering i.s.m. 't Gilde	20.000 p.j.					+		
Doe meer met inburgeraars	Inburgeraars maken kennis met brede veld van voorzieningen en dienstverlening zodat hun zelfredzaamheid groter wordt.	DMO/Bureau Inburgering i.s.m.	25.000 p.j.					+		
									+	

Verbeteren gezondheid:									
Buurtgerichte gezondheidsbevordering	500 tot 1000 bewoners nemen deel aan voorlichtingsbijeenkomsten en cursussen over gezondheid.	GG&GD i.s.m. Aveant, fysiotherapeuten, WWO, scholen, andere aanbieders	60.000 p.j.					+	+
Activerings- en beweegaanbod zoals Big Move	75 bewoners per jaar nemen deel aan activerings- en beweegprogramma vanuit de eerstelijnsgezondheidszorg.	Stichting Big Move i.s.m. huisartsen, fysiotherapeuten, Aveant, GG&GD en Agis	30.000 p.j.					+	+
Ontmoeting en recreatie in de openbare ruimte:									
Park Transwijk: Parkcoördinator	Meer toezicht, meer activiteiten en dus beter gebruik van park Transwijk door inzet van een full time parkcoördinator.	SW	110.000 p.j.	+				+	+
Aanpassingen inrichting Park Transwijk	Meer bewoners zullen park Transwijk gaan gebruiken voor ontmoeting en recreatie door een aantal aanpassingen in de inrichting	SO/SW i.s.m. wijkbureau, bewoners e.a.	2.900.000						+
Aanpassingen inrichting groenstrook ARK	Meer bewoners, kinderen , jongeren uit Kanaleneiland gaan de groenstrook langs het Amsterdam Rijnkanaal gebruiken voor sport, spel, recreatie en ontmoeting door een verbeterde inrichting die gevarieerd gebruik mogelijk maakt.	DSO	2.000.000	+				+	+
				+				+	+

Inzet Rijksinstrumenten:								
1. Handhaving onrechtmatige bewoning	Sluitstuk van aanpak Achter de voordeur: repressieve interventie bij illegale situaties	Rijk/SO						
2. Experiment Woningtoewijzing	Lokaal maatwerk bij woningtoewijzing gericht op verminderen grote gezinnen	Rijk/SO						
3. Bevorderen eigen woningbezit	Inzet wet op Kanaleneiland Startersleningen bij nieuwbouw/koop huurwoning Onderhoudscontracten bij woningafstoting Casco-subsidie Experiment Afschaffen overdrachtsbelasting (voor 1 ^e koper) bij aankoop woning in Kanaleneiland	Rijk/SO						
4. Experiment Huurgewenning	Invoeren huurgewenning voor zittende huurders in sloopprojecten om draagvlak voor nieuwbouw te vergroten	Rijk/SO						
5. Bouwstenen voor sociaal	Ontwikkeling en exploitatie vastgoed voor maatschappelijke voorzieningen	Rijk/SO/DMO						
6. Actieplan Wonen met welzijn en zorg	Uitvoeren experimenten waardoor ouderen langer in Kanaleneiland kunnen blijven wonen.	Rijk/SO/DMO						
7. Participatiefonds Werken	Deelname aan experiment en mogelijkheden voor Inzetten van overschotten op de Werkbudgetten van SoZaWe voor wijkgerichte werkgelegenheidsprojecten	Rijk/DMO						
8. Ondernemerschap: microcredieten, loket, greenling, etnisch ondernemerschap	Gebruiken maken van Rijksmogelijkheden voor stimuleren ondernemerschap in de wijk	Rijk/SO						
9. Combifunctie in onderwijs,sport, cultuur	Inzetten bij Forumschool Kanaleneiland Noord en Zuid	Rijk/DMO						43

10. Groen en recreatie	Impulsprogramma Groen en de stad inzetten voor Al Amal en Volksstuinencomplex Papendorp/Kanaleneiland	Rijk/SO/SW							
11. Sport en bewegen op school	Inzetten op activiteiten rond focus 1.	Rijk/DMO							
12. Buurt- en jongerenbemiddeling	Pilot jongerenbemiddeling in Kanaleneiland	Rijk/DMO							
13. Sluitstuk op Kansen bieden aan kansarme gezinnen	Mogelijkheden om ouders van minderjarige overlastveroorzakers die weigeren gebruik te maken van de kansen die hen geboden worden, te dwingen tot meewerken aan oplossingen: Verhalen schade, Uitbreiding strafwetgeving Gezinscoach met doorzettingsmacht Gedwongen gezinsinterventies	Rijk/OOV/DMO							
14. Betere betaling uitvoerende professionals in aandachtswijken	Uitbreiden mogelijkheden om de beste mensen in de moeilijkste wijken te krijgen	Rijk/DMO							
15. Terugbrengen wachtlijst problematiek in jeugdzorg	Voorrang voor jongeren uit aandachtswijken bij Bureau Jeugdzorg en bij instellingen voor jeugdzorg.	Rijk/Provincie/DMO							
16. Adoptieteam Kanaleneiland	Slagkracht in de aanpak en doorzettingsmacht in de uitvoering door inzet Adoptieteam.	Rijk/Wijkbureau							
17. Basiszorg Jeugdgezondheidszorg	Uitbreiden basispakket jeugdgezondheidszorg voor risicokinderen en terugbrengen basispakket voor kinderen zonder contra-indicaties.	Rijk/GG&GD							
18. Wet Bescherming Persoonsgegevens	Uitbreiden mogelijkheden voor informatieuitwisseling tussen instelling	Rijk/GG&GD							
19. Zorgverzekeringswet	waardoor sneller ingrijpen bij risico's mogelijk wordt. Zorgtoeleiding zou ook onder Zorgverzekeringswet moeten vallen.	Rijk/GGG&GD							

